

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
MEDICĪNAS FAKULTĀTE
FARMĀCIJAS BAKALaura STUDIJU PROGRAMMA

**HOMEOPĀTIJAS LOMA MEDICĪNA UN CILVĒKU
DZĪVĒ**

BAKALaura DARBS

Autors: Anna Gaļimska

Studenta apliecības Nr. : ag09078

Darba vadītājs: doc. Līga Krīgere

Rīga 2013

ANOTĀCIJA

Teorētiski pētnieciskajā daļā apzināta un analizēta literatūra un izvērtētas atziņas par homeopātijas vēsturi, par homeopātiskiem mono un kompleksu preparātiem, izpētīta literatūra par homeopātisko preparātu veiktiem pētījumiem.

Praktiski pētnieciskajā daļā ir apkopoti dati par visizplatītākajām slimībām un homeopātiskām zālēm, kā arī viņu sastāvs.

Pētījuma mērķis: Apkopot informāciju par homeopātijas preparātiem un pierādīt to efektivitāti.

Pētījuma rezultāti: Anketēšanas laikā tika noteikts cilvēku daudzums, kas neatzīst homeopātiju, kā klīniskās medicīnas nozari, un uztver tās iedarbības kā „placebo” efektu. Tāpat arī bija savākti dati no cilvēkiem, kuri lieto homeopātiju ikdienas dzīvē. Interese pret homeopātiju, kā arī viedokļi par šo zinātnei aug un mainās gadu gaitā. Kompleksie homeopātiskie preparāti stabili ieņēma savu vietu farmaceitu arsenālā, bez tam, pieaug iedzīvotāju pieprasījums, kuri izmanto kompleksos homeopātiskos preparātus pašārstēšanai.

Atslēgas vārdi: Homeopātija, klīniskie pētījumi, medikamenti, efektivitāte.

ANNOTATION

Theoretical part of the paper reviews and analyses literature and facts on the history of homoeopathy, on mono-component and complex homoeopathic preparation, as well as it reviews literature of studies conducted on homoeopathic preparation,

While the practical part of the paper summarises data on the most common diseases and homoeopathic means of treatment of, as well as the content of such means.

Goal of the study: Summarise information of homoeopathy preparation and prove their efficiency

Research results: The number of persons not recognising homoeopathy as a discipline of clinical medicine and attributes its influence to "placebo" effect was determined with the help for the survey. As well as data on persons using homoeopathic medicine in their daily lives was collected. Interest in homoeopathy, as well as opinions on the science grow and shift over the years. Complex homoeopathic preparations have their rightful place within the range of Pharmacists, as well as the demand from persons using complex homoeopathic preparation in self-treatment continuously grows.

Keywords: Homoeopathy, clinical studies, medicine, efficiency

SATURS

Ievads	5
1. Literatūras apraksts	
1.1. Homeopātijas dibinātājs	6
1.2. Mūsdienīga homeopātija	8
1.3. Līdzības likums	10
1.4. Patohomoniskās un individuālās sistēmas	12
1.5. Homeopātiskie monopreparāti un kompleksie preparāti	14
1.6. Homeopātisko preparātu pagatavošana	16
1.7. Homeopātisko ārstniecības līdzekļu darbības mehānisms	18
1.8. Homeopātisko preparātu efektivitātes zinātniskie pētījumi	22
1.8.1. Gripas un gripai līdzīgu infekciju ārstēšana ar Gripp-Heel homeopātisku līdzekli	23
1.8.2. Nervoheel N preparāta terapeitiskās izmantošanas iespējas samotiskiem pacientiem ar trauksmes stāvokļiem	24
Secinājumi	27
2. Materiāli un metodes	
2.1. Praktiskā pētījuma metodoloģija, organizācija un bāze	28
2.2. Viedokļu apkopojums par homeopātiskiem preparātiem	30
Diskusija	36
Secinājumi	37
Izmantotā literatūra	39
Pielikums	
1.pielikums. Aptaujas anketa	42

IEVADS

Homeopātija ir zināma kā pastāvīga ārstēšanas metode jau vairāk par diviem gadsimtiem. Tās nosaukums izceļas no grieķu vārda „homoios” – līdzīgs + „pachos” – slimība.

Mūsdienīgā pasaulē homeopātiju tiek pieņemts uzskatīt par individuālu regulējošu terapiju, kuras mērķis ir iedarbība uz cilvēka orgāniem ar zāļu palīdzību, kuras ir atlasītas stingri katram slimniekam un ievērojot slimnieka reakcijas(1).

Homeopātija, tāpat kā tradicionāla medicīna, tiek uzskatīta par augstākas pakāpes medicīnas zināšanām, nekā tautas medicīna. Homeopātija ir individuālās un visaptverošās medicīnas metode, kas ir vērsta uz organismu kopumā, tāpēc īpašu uzmanību tā pievērš slimnieku somatiskajām un garīgajām īpatnībām, viņu biogrāfijām, konstitūcijai un pat attieksmei pret apkārtējo pasauli. Ārstēšanās ar homeopātisko līdzekļu palīdzību ievēro visas pacienta īpatnības. Turklāt ir svarīgi daudzu preparātu vidū izvēlēties tos, kurus rekomendē pie noteiktas simptomu ainas, kuri visvairāk atbilst pacienta slimības simptomiem. Tāpēc savstarpējas attiecības starp slimnieku un ārstu sekmē veiksmīgu ārstēšanos(2). Pēdējā laikā homeopātija, un it īpaši tās kompleksais novirziens – homotoksikoloģija, plaši izplatās medicīnas praksē: mūsdienīgās antihomotoksisko preparātu pagatavošanas tehnoloģijas un sasniegtie augstie rezultāti ārstu vairākumam neizraisa šaubas, ka šīs klases līdzekļu funkcijas ir lietderīgas(3).

Rakstot kvalifikācijas darbu, autore vēlējas izpētīt homeopātijas preparātu izmantošanu, kā slimību un saaukstēšanas ārstēšanas metodi.

Pētījuma mērķis:

Homeopātisko preparātu lietošanas biežums un efektivitāte

Pētījuma uzdevumi

1. Literatūras un interneta avotu analīze
2. Anketēšana
3. Pētījumā iegūto datu apstrāde
4. Secinājumu formulēšana

1. LITERATŪRAS APSKATS

1.1. HOMEOPĀTIJAS DIBINĀTĀJS

Homeopātijas dibinātājs bija ārsts, farmaceits un ķīmiķis, doktors Samuels Kristiāns Frīdrihs Hānemans. Kopš bērnības, mācoties skolā, viņš pauda neparastas spējas zinātnēs. Īpaši viņu piesaistīja medicīna un aptiekas zinības, kā arī svešvalodas(4). Līdz 1790. gadam, strādājot dažādās pilsētās, *Hānemans* ieguva slavenību, pateicoties veiksmīgai ārsta praksei, kā arī zinātniskam darbam. 1798. gadā viņš pārcēlās uz dzīvi Drezdenā, kur piestrādāja ar zinātnisko darbu tulkošanu. Tulkojuma gaitā viņš pievērsa uzmanību apgalvojumam, ka hinas miza ārstē malāriju ar stiprinošo iedarbību uz kuņģi. Doktors S. Hānemans apšaubīja šo teoriju un nolēma detalizētāk izpētīt hinas koka mizas iedarbību. Šim nolūkam viņš pats pielietoja zināmu pulvera devu. Rezultāts bija pārsteidzošs. Hinas miza izrādījās spējīga izraisīt tādas pašas simptomus, kuri tiek novēroti pie malārijas, bet, beidzot lietot zāles, simptomi izzuda. S. Hānemans izpētīja vēl vielu virknes līdzīgu iedarbību. Viņš nonāca pie secinājuma, ka, ja hinas miza spēj izārstēt malāriju, tad šī iedarbība balstās uz ārstniecisko principu „izārstēt līdzīgu ar līdzīgo”(5).

Daudzi uzskatīja, ka 1790. gads kļuva par homeopātijas dzimšanas gadu. Precīzs datums ir 1796. gads. Kad S. Hānemana eksperimentu rezultāti bija publicēti K. Hufelanda žurnālā. Raksta nosaukums bija „Ārstniecisko vielu dziedniecisko īpašību jaunā meklēšanas principa pieredze, ar dažiem uzskatiem uz iepriekšējiem principiem”. Tajā Hānemans pirmo reizi pamato jauno ārstēšanas sistēmu, nosaucot to par homeopātiju. Veiksme, lielā mērā, bija atkarīga no tā, kā ārēji izskatījās cilvēks, no viņa psihiskajām īpatnībām, no viņa gastronomiskās pieķeršanās. Tāpat arī no tā, kādos apstākļos un kā rezultātā uzlabojas vai pasliktinās slimības gaita. Uz vienām un tām pašām zālēm labi reaģēja, parasti, tikai cilvēki ar līdzīgiem ārējiem un psihiskiem datiem un raksturīgām slimības modalitātēm. S. Hānemanam izveidojās skolnieku un sekotāju loks, kas palīdzēja viņam veikt zinātniskos pētījumus. Zinātnieks izpētīja apmēram 100 ārstniecisko vielu. Mūsdienās tās ietilpst homeopātiskajā farmakoloģijā, un tiek plaši pielietotas.

S. Hānemana pamatdarbs ir „Ārstnieciskās mākslas organons, vai doktora Samuela Hānemana homeopātiskās ārstēšanas pamatteorija”, un līdz mūsdienām tas ir homeopātijas pamats(6). Tas bija publicēts 1810. gadā. „Organona” daļa ir veltīta miazmu teorijai, tas ir, hronisku slimību izcelsmei. Grāmata tika izdota 5 reizes autora dzīves laikā, un vienu reizi –

pēc nāves. Katram no 6 izdevumiem ir autora pēcapstrāde, sestais izdevums ir visnozīmīgākais(7). Šī grāmata ir homeopāta „Bībele”, tā tika atkārtoti izdota vairāk par 100 reizēm. S. Hānemana grāmata nav novecojusi. Tajā ir sistēmiski izklāstītas homeopātijas galvenās tēzes, homeopātiskās ārstēšanas būtības izpratne, spriedumi par akūtām un hroniskām slimībām, un par ārstniecisko vielu izzināšanu. Tajā ir norādītas prasības ārstniecisko izejvielu kvalitātei, ir doti padomi saskarsmei ar pacientiem un ārstniecisko pierakstu vešanai. S. Hānemans radīja augstākās kvalitātes darbu, kas sastāv no 291 paragrāfa(8).

1.2. MŪSDIENĪGĀ HOMEOPĀTIJA

1932. gadā zinātnieks Hans-Heinrihs Rekevegs iepazīstināja medicīnas pasauli ar savu teoriju. Attīstot S. Hānemana teoriju, H. Rekevegs uz sevis izmēģināja dažādu homeopātisko komponentu iedarbību un radīja to jaunus savienojumus. Viņš paralēli pētīja homeopātijas teorētiskos pamatus, it sevišķi mazo devu iedarbību uz organismu. Izstrādājot savu teoriju par slimību rašanos, viņš tās centrā izvirzīja „homotoksīnus”, un nosauca šo teoriju par homotoksikoloģiju. 1948/49.gada viņš izdeva grāmatu „Homotoksīni un homotoksikoze, medicīnas sintēzes pamati”(9).

Homotoksikoloģijas pamatideja ir šāda: visas dzīvības izpausmes ir pakļautas ķīmijas likumiem. Rekevegs pamatojās uz to, ka katrs organisms atrodas plūstošā līdzsvarā. Organismā nonākušie toksīni izjauc šo līdzsvaru. Atkarībā no intoksikācijas smaguma pakāpes vai ilguma, var rasties blokādes un aizsargreakcijas, kas, visbeidzot, izpaužas kā slimības simptomi(10). Mūsdienu zinātne ir apstiprinājusi šo ideju. Daži toksīni uzkrājas matricē un traucē vielu transportu no šūnas uz šūnu. Rekevegs pamatojās uz to, ka viņa kombinētie preparāti samazināja intoksikāciju. Tādēļ viņš šos preparātus sauca par „antihomotoksiskiem līdzekļiem”. Tātad antihomotoksiska terapija, pirmām kārtām, ir vērsta uz detoksikāciju. Ierosinot organisma aizsargmehānismus, homotoksīni tiek neutralizēti un izvadīti. Organisma reakcijas uz toksīniem Rekevegs iedalīja sešās fāzēs. Divās pirmajās „humorālajās fāzēs”- organisma bojājumu ir iespējams kompensēt, ar organisma pašizveseļošanās spēju vai mērķtiecīga terapeitiskā kairinājuma palīdzību ir iespējams atjaunot normālu līdzsvaru. Vidējās fāzēs-matrices fāzēs-bojājums sāk manifestēties, divās pēdējās „celulārajās fāzēs”, ir raksturīgi izteikti orgānu bojājumi. Antihomotoksiskās terapijas mērķis ir novirzīt slimību agrīno fāžu virzienā. Rekevegs to sauca par „regresīvo vikariāciju”. Pirmajās fāzēs tas parasti izdodas, lietojot kompleksos preparātus. Matrices fāzēs ir iespējams ietekmēt, papildus terapijā lietojot orgānu preparātus, un bieži arī tiek panākta izveseļošanās. Ja slimība ir pēdējās fāzēs, ar antihomotoksiskiem līdzekļiem ir iespējams mazināt simptomus un uzlabot dzīves kvalitāti(11).

Mūsdienās šo teoriju pieņemts dēvēt par mūsdienīgo vai klīnisko homeopātiju.

Katram pacientam Rekevegs sastādīja individuālu homeopātisko kombināciju. Katru preparātu viņš precīzi aprakstīja, tādā veidā iegūstot detalizētu pārskatu par to iedarbību. Viņš precīzi kontrolēja slimības turpmāko norisi. Tā radās homeopātiskie kompleksie līdzekļi, kas

sastāv no veselas monopreparātu virknes. Šos preparātus var nozīmēt, ne tikai ņemot vērā pacientu individuālās īpatnības, bet arī atkarībā no simptomātikas. H. Rekevegs izstrādāja speciālas homakordu un injekciju formas, kuras satur vienu vai dažus homeopātiskos komponentus. Vienlaicīga zemo, vidējo un augsto potenču lietošana ļauj izvairīties no homeopātiem labi pazīstamas parādības, kuru sauc par primāro pasliktināšanos. Atšķirībā no klasiskajiem preparātiem, tos var izmantot pie dažām saslimšanas ainām. Viņa terapija guva panākumus. Pēc viena gada ilga darba sociālajā praksē viņš nodibināja savu privātpraksi. Izplatījās ziņas par viņa terapijas panākumiem, un praksē tie ātri vien palielinājās. Veicot neskaitāmus sevis pētījumus, viņš atklāja arvien efektīvākas homeopātiskās kombinācijas. Terapijas panākumi un lielais pieprasījums pēc viņa kombinētajiem preparātiem pamudināja viņu 1936. gadā nodibināt savu uzņēmumu. Savu firmu Rekevegs nosauca „Heel” – tie ir pirmie burti no vārdiem „herba est ex luce”. Drīz izveidojās maza fabrika, un tirgū nonāca 26 homeopātiskie preparāti ar nosaukumu „Heel pilieni”. Daži no pazīstamākajiem Heel preparātiem arī ir radīti šajā laikā: Angiin-Heel, Engystol, Traumeel S, Gripp-Heel, Husteel un Klimakt-Heel (11).

Rekevegs ir jaunās terapijas formas pamatlicējs. Viņa vīzija par klasiskās medicīnas un homeopātijas saplūšanu ir īstenojusies.

1.3. LĪDZĪBAS LIKUMS

Līdzības likumam ir klasiska formula – „Līdzīgu ārstē ar līdzīgo”. Līdzības principu S. Hānemans formulēja 1796. gadā, viņš to atspoguļo savā darbā „Līdzības principa pielietošanas pieredze ārstniecisko vielu dziedniecisko īpašību atklāšanai”. S. Hānemans izdarīja ģeniālu secinājumu: „Katras zāles izraisa cilvēka organismā sava veida slimību”(12).

Atdarīnot dabu, kurā gadās hronisku slimību dziedināšanas gadījumi, pateicoties tam, ka rodas jaunas slimības, hronisko slimību ārstēšanai ir jāpielieto tādi ārstnieciskie līdzekļi, kuri var izraisīt līdzīgu mākslīgu slimību, un tādā veidā izārstēt slimnieku: „similia similibus”. Zāļu eksperimentēšana ar veselīgiem cilvēkiem noved pie viņu mākslīgo slimību rašanās ar simptomiem, kuri ir analogiski slimības simptomiem. Pielietošana tiek veikta ar ārstniecisko vielu mazām devām, kuras izraisa veseliem cilvēkiem parādības, kas ir līdzīgas izārstējamās slimības ainai. Piemēram, vielas, kas izraisa diabētisko sindromu, glikokortikoidi mazā devā var pārvērst par antidiabētiskiem preparātiem. Vielas, kuras bojā nieres, – tādas kā fosfāta, dzīvsudraba, sāls, zelta, vara savienojumi, antibiotiķi mazās devās tiek pielietoti nieru ārstēšanai. Arsēna preparāti, kas izraisa herpētiskus izsitumus, tiek pielietoti mazās devās pie psoriāzes, jostas rozes, neirodermīta un citām ādas slimībām(12).

Zāļu pielietošanas sistēmā homeopātijā ir likti sekojošie klasiskie principi:

1. līdzības likums
2. individuālās slimības ainas ievērošana
3. zāļu izpētīšana uz veselajiem
4. mazo devu izmantošana

Mūsdienās tiek veiksmīgi pielietota metode, kas radusies no divām līdzībām(13).

Pirmā līdzība – homeopātiskais līdzeklis tiek atlasīts zināmam slimniekam, ņemot vērā viņa konstitucionālo tipu, individuālos raksturojumus, tādus kā: ķermeņa uzbūve, temperaments, garastāvoklis

Otrā līdzība – starp zālēm un slimību. Parasti šī duālistiskā principa īstenošana dod labu ārstniecisku efektu.

Praksē līdzības likums nozīmē sekojošo: ja ārsts atrada slimniekam simptomus, kuri ir līdzīgi tiem, kuri radās veseliem cilvēkiem pēc zināmu zāļu lietošanas, tad šajā gadījumā slimniekam ir jādod tieši šīs zāles(13).

Simptomus, kas radās veselam cilvēkam, lietojot zāles, S. Hānemans nosauca par ārstniecisko patoģenēzi.

Tādējādi, izvēloties zāles, ir ievērotas līdzības pazīmes. Zāļu iedarbības pārbaude uz veseliem cilvēkiem izraisa izmaiņas viņu veselības stāvoklī funkcionālu noviržu veidā, asinsrites izmaiņas, izdalījumi un citas izpausmes. Visi šie dati sastāda zāļu iedarbības ainu, kura ir salīdzināma ar simptomu kopu, ko novēro pie slimā cilvēka. Simptomu summa – tā ir juceklīga detaļu savienošana. „Simptomu kopuma” jēdziens atspoguļo slimības patieso homeopātisko izpratni, kas nosaka katra simptoma nozīmi šajā kopumā.

1.4. PATOHOMONISKĀS UN INDIVIDUĀLĀS SISTĒMAS

Patohomoniskā grupa ved pie klīniskās diagnozes noteikšanas, kad individuālās sistēmas atspoguļo slimnieka personīgo reaģēšanu cīņā pret slimīgiem faktoriem. „Ārstnieciskās mākslas organonā” tiek apgalvots: „Meklējot homeopātisku specifisku ārstniecisko līdzekli, ir nepieciešams izvēlēties un fiksēt spilgtus, sevišķus, neparastus un savdabīgus šim slimniekam slimības pazīmes un simptomus”.

Atslēgas simptomu ir maz, ārsts, kas iegaumēja zāļu iedarbības galvenos simptomus, izceļ aprakstāmajā pacientā stāvokļus, līdztekus daudziem vispārējiem un tipiskiem simptomiem. Slimības atslēgas simptoms atbilst zāļu lietošanas galvenajiem simptomam.

Pilnvērtīgam simptomam ir jāatbilst noteiktiem nosacījumiem:

1. Datiem par cēloni un lokalizēšanu
2. Jāatspoguļo sajūtu raksturs
3. Jānorāda uz rašanos un apstākļiem
4. Īpaši vērtīgi ir pavadošie simptomi (14).

Ja tiek atklāti skaidri etimoloģiskie simptomi, tos ņem vērā, izvēloties ārstniecisko līdzekli. Etioloģija bieži vien ir patiess ceļš uz līdzību. Simptomu lokalizēšana ved pie klīniskās diagnostikas. Īstu izārstēšanos var sasniegt, tikai regulējot organisma aizsargreakcijas. Šim nolūkam balstās uz simptomu kopumu. Tikai raksturīgie un vispārējie simptomi dod norādījumus par derīgām zālēm, pēc līdzības principa. Homeopātiskā ārstēšana balstās uz katra slimības veida stingras individualizēšanas; šajos gadījumos tiek pielietots termins „modalitāte”. Bez modalitātes mums nav iespējas atrast ārstniecisko vielu grupā derīgu ārstniecisko līdzekli. Anamnēzes savākšana un novērojumi dod nepieciešamas ziņas.

Pie visbiežākām modalitātēm attiecas:

1. Laiks- procesi, kas attīstās slimības laikā, norit vai pastāvīgi, vai pēkšņi. Laika gaitā izzūd vai rodas sūdzības, vai mainās to raksturs
2. Fiziskie faktori - rada dažādas iedarbības uz cilvēku. Pie tiem attiecas siltums, aukstums, laika apstākļi, atrašanās vieta.
3. Psihiskie faktori - stāvoklis tiek atklāts, domājot par slimību, bailēs, trauksmē, priekā (14.).

Balstoties uz šo simptomu virkņu salīdzinājuma, izvēlas visderīgākās zāles. Tāpēc to sauc par simileae (līdzība). Pēc S. Hānemana: *simplex veri simplicium* (vienkāršība – patiesības zīmogs).

Ir vēlama vienu zāļu nozīmēšana, pat, ja ir dažas slimības, jo dažu ārstniecisko līdzekļu nozīmēšana padara neskaidru saslimšanas ainu, pacienta reakciju uz ārstēšanos. Tas bieži traucē ārstam sastādīt ārstēšanas racionālo plānu un turpmāk – slimības profilaksi.

Novērot ārstēšanas rezultātus ir vienkāršāk pie monoterapijas, kaut gan mūsdienās ir izplatīta homeopātiskās ārstēšanas savienošana ar citām ārstēšanas metodēm. Katrā gadījumā lēmums tiek pieņemts individuāli.

1.5. HOMEOPĀTISKIE MONOPREPARĀTI UN KOMPLEKSIE PREPARĀTI

Klasiskā homeopātija saista ar optimālo terapiju līdzīga līdzekļa meklējumu katrā konkrētā gadījumā, ar to ir saprotama monopreparātu lietošana. No otras puses, klasiskā homeopātija izvirza prasību – vispilnīgāk un visapjomīgāk ārstēt pacientus, iedarbojoties uz dažādiem orgāniem vai nozīmējot konstitucionālo ārstniecisko preparātu, lietderīgā savienojumā ar organotropiem monopreparātiem. Un tad prasību pēc vienīgā homeopātiskā līdzekļa lietošanas turpmāk var neievērot(15).

Nereti ārsts-homeopāts griežas pie pakāpenisku viens otru nomainošu līdzekļu vai savstarpēji papildinošu preparātu lietošanas, kas skaidri apliecina neiespējamību atrisināt visas problēmas ar klasiskās homeopātiskās monoterapijas palīdzību. Nedrīkst palaist no redzesloka arī tā varbūtību, ka vienīgais līdzīgais līdzeklis vispāri netiks atrasts, pacienta saslimšanas simptomu individuālā kopuma dēļ.

Vienlaicīga dažu homeopātisko līdzekļu lietošana zināmos gadījumos ir nepieciešama, un tas neizraisa šaubu.

Tiek plaši pielietoti arī ārstēšana ar monokomponentiem, pēc simptomātiskā principa, it sevišķi, kad runa ir par terapiju nesarežģītos gadījumos vai akūtos stāvokļos, kad tiek pielietotas mātes tinktūras vai zemās potences. Šeit ir runa par tām situācijām, kurās ir neracionāli sekot vienīgo derīgo zāļu meklēšanas likumam, bet sasniegt optimālu rezultātu ir iespējams ar gatavo komplekso līdzekļu palīdzību. Tāda pieeja ārstēšanai ir ne tikai praktiska, bet arī drošāka paša galvenā – rezultāta – sasniegšanā, pacienta stāvokļa atvieglošanā, jo ar to tiek domāta vienlaicīga iedarbība uz dažiem orgāniem.

Komplekso homeopātisko līdzekļu nozīmēšana ir pilnīgi savienojama ar nozīmēto organotropo terapiju un konstitucionālā monopreparāta lietošanu. Protams, arī monokomponentu virknes vienkārša savienošana ir pilnīgi pieņemama kompleksas pieejas terapijai ietvaros. Vienlaicīga monokomponentu virknes izmantošana jau tiek novērtēta, no dažu klasiskās doktrīnas piekritēju puses, ka izeja ārpus homeopātijas robežām, ar ko saprot vienīgā līdzīgā līdzekļa meklējumu, no otras puses, gatavo komplekso līdzekļu nozīmēšana tiek apskatīta, no racionālās pieejas piekritēju puses, kā homeopātijas savlaicīga forma, kas ir daudz praktiskāka, salīdzinot ar klasisko pieeju (15).

Var minēt piemēru par labu gatavo komplekso homeopātisko līdzekļu pielietošanai:

1. Iedarbības virzieni, kuri ir pamatoti ar farmakoloģijas un toksikoloģijas datiem un atbilst simptomu ainai, kad ir dotā gatavā kompleksā līdzekļa lietošanas indikācijas.
2. Gatavā kompleksā preparāta atsevišķu komponentu darbības savstarpēji papildinošie raksturojumi.
3. Drošā pielietošana.
4. Vienkāršība lietojot.

1.6. HOMEOPĀTISKO PREPARĀTU PAGATAVOŠANA

Homeopātijā zāles tiek pagatavotas no augu, dzīvnieku un minerālajām vielām, ārstniecisko vielu virkne tiek pielietota alopātiskajā farmakoloģijā. Farmakoloģiskie līdzekļi homeopātijā tiek pielietoti tādos veidos:

1. Tinktūru (esenču)
2. Triburāciju (saberšanu)
3. Dilūciju (atšķaidīšanu)
4. Graudiņu (granulu)

Tinktūru pagatavošana. Esences gatavo no svaigiem augiem, sulas samaisa ar spirtu vienādos daudzumos. Ja augiem ir maz sulas, tos iepriekš samitrina ar spirtu. Ja tinktūras ekstrahē no dzīviem dzīvniekiem, no sausiem augiem, tām ļauj ievilkties, pēc tam tās filtrē, izspiež. Ārstnieciskās vielas saturs sastāda, šajos gadījumos, 1/10 tinktūras daudzuma.

Līdzekļu pagatavošana berzēšanai. Tos izgatavo no minerālās izcelsmes vielām, augu un dzīvnieku materiāliem. Atšķaidīšana notiek ūdenī un spirtā.

Dilūcijas. Dilūcijas tiek gatavotas no esencēm un triturācijām, pēc noteiktas, desmitdaļu vai simtdaļu skalas.

Graudiņi. Graudiņus pagatavo no piena cukura, ko piesātina ar ārstniecisko šķīdumu, aprēķinot, uz 1 kg graudiņu ir 10 g zāļu vielas, šajā nolūkā piesātina mazās cukura granulas ar tinktūrām vai to šķīdumiem. Pēc apliešanas graudiņus žāvē istabas temperatūrā divas stundas(15).

Pēc homeopātijas noteikumiem, desmitdaļu skalu tiek pieņemts apzīmēt ar burtu D vai romiešu X. Simtdaļu skalu apzīmē ar burtu C.

Desmitdaļu skalas izveidošanai veic atšķaidīšanu: ņem ārstnieciskās vielas vienu daļu un šķīdinātāja deviņas daļas. Pēdējie ir piena cukurs, spirts vai dilūcija X1 vai D1.

Tālāk veic otru desmitdaļu atšķaidījumu. Šim nolūkam ņem viena atšķaidījuma zāļu 1 g un šķīdinātāja 9 g, iznāk X2 vai D2, kas satur 1/100 daļu sākotnējās vielas. X3 vai D3 jau satur 1/1000 utt., trīsdesmitais dalījums satur vienu decimālo daļu no sākotnējās ārstnieciskās vielas (16).

Atšķaidījumu desmitdaļu skalas veids:

- X1-1:10
- X2-1:100
- X3-1:1000 utt.

Ārstniecisko līdzekļu iegūšanai no nešķīstošām vielām, ņem minerāla 1 g, saberž ar 99 g cukura 1 stundas laikā, dabū pirmo saberšanu. Pielietojot šķīdinātāju, uz 1 g vielas pienākas 99 g šķīdinātāja, iznāk pirmā simtdaļu atšķaidīšana. Tā tiek atzīmēta ar ciparu 1, satur 1/100 sausās vielas, no 1 g šīs vielas, veicot izšķīdināšanu 99 gramos šķīdinātāja, iznāk 2 simtdaļu dalīšana, ko apzīmē ar ciparu 2, un kas satur 1/1000 daļu aktīvās vielas. Tāpat arī tiek gatavotas nākamās simtdaļu dalīšanas (16).

Simtdaļu atšķaidīšanas skalas veids:

- 1-1:100
- 2-1:10 000
- 3-1:100 000 utt.

1.7. HOMEOPĀTISKO ĀRSTNIECĪBAS LĪDZEKĻU DARBĪBAS MEHĀNISMS

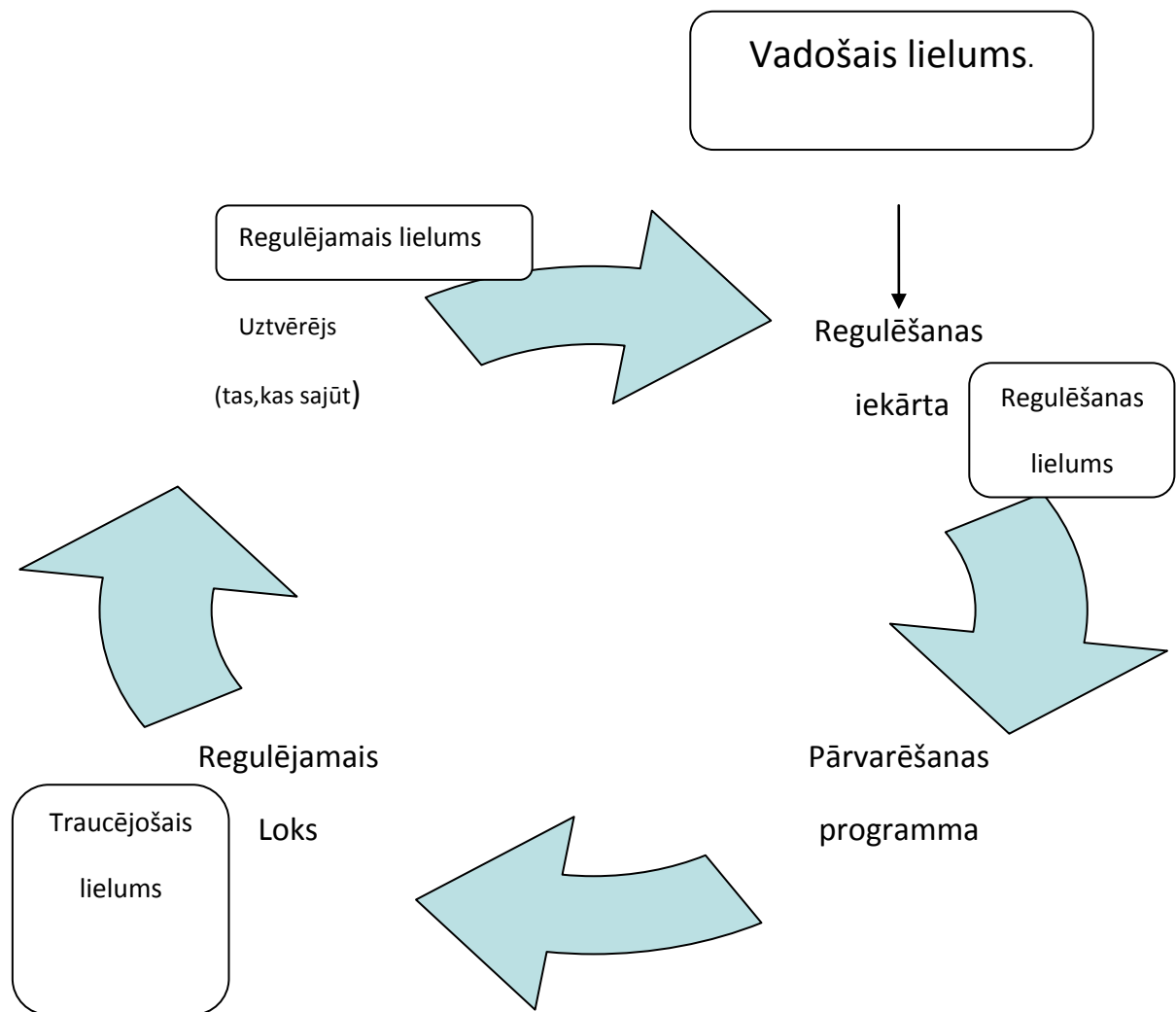
Pēc klasiskās homeopātiskās ārstēšanas metodes, praktiski vienmēr izvēlas trīs-četrus līdzekļus, kas atbilst konkrētam pacientam individuāli. Taču starp homeopātiski līdzekļa lietošanu un izmaiņām organismā ir laika posms. Reizēm tā ir viena nedēļa, bet reizēm vairāki mēneši. Tāpēc nereti pacienti domā, ka „viss noticis pats no sevis” vai „es to pats ar to visu tiku galā”. Starp galvassāpēm un lietoto ibuprofēna tableti ir daudz jūtama kopsakarība. Nākamais jautājums ir: "Kā tad šie līdzekļi darbojas?"

Austriešu ārsts Georgs Baiers nodarbojās ar kibernetiku un secināja, ka to var attiecināt arī uz homeopātiju, ļaujot paskatīties uz šo medicīnas nozari no citas puses, kas materiālistiskā pasaules uzskata laikā nebija iespējams. Kibernetika ir zinātniskās izpētes virziens, kas saista vairākas ļoti atšķirīgas zinātnes nozares un pēta regulēšanas, informācijas pārnesšanas un apstrādes likumsakarības mašīnās, organismos un kopās, kolektīvos(17).

Visur, kur ir kaut kas dzīvs un tehnisks, jāuztur kartība: visur, kur jātiecas pēc ilgstoša līdzsvara, tas tiek sasniegts ar regulēšanas loka palīdzību. Tas, kas jāuztur nemainīgs jeb konstants, tiek apzīmēts par "regulējamo posmu". Regulējamo lielumu sajūt „uztvērējs”, kas par iespējamo novirzi signalizē („ziņo”) "regulēšanas iekārtai". No pēdējās ar specifiskās "pārvarēšanas programmas" palīdzību tiek panākts izlīdzinājums, un atkal tiek sasniegts ieprogrammētais regulējamais lielums.

Vislabākos regulēšanas loka principa piemērus mēs varam atrast endokrinoloģijā – mācībā par iekšējo sulu dziedzeru ietekmi uz cilvēka augšanu, attīstību un novecošanu. Tur šo regulēšanas loku sauc par atpakaļ barojošo saiti (feed back). Daudz komplicētākas ir regulēšanas norises dzīvā organismā. Piemēram, pamatmaiņa, siltuma regulācija, asins sastāvs, pH vērtība ķermeņa šķīdumos un vēl daudz citu piemēru. Runa ir par "saķēdētajiem" regulēšanas lokiem, kas katrs par sevi un visi kopā jāregulē un jāuztur pret visiem no ārpusē nākošiem "traucējumiem" (piemēram, aukstums, uzturs, mitrums, vējš). Šim nolūkam nepieciešama nevainojama un pilnvērtīgi funkcionētspējīga organisma regulēšanas prasme. Tādējādi ikviena dzīva sistēma centīsies arī slimības izraisītus traucējumus uztvert pati un, pēc iespējas, tos izlīdzināt, izmantojot labi koordinētus regulēšanas procesus. Skatoties no šīs perspektīvas, ikvienam ārstam un pacientam būtu jābūt skaidram, ka lielāko daļu simptomu, ko pacienti uztver par traucējošiem (piemēram, drudzis, caureja, klepus, iesnas) nav izraisījis

pats traucējošais faktors tieši, bet gan tā jau ir saprātīga pārvarēšanas programma organismā (17) (1. attēls).

1. attēls. Kibernētika visu aplūko regulēšanas lokos.

Ārstējošam ārstam būtu skaidri jāapzinās, tieši kurā pacienta slimības traucētā regulēšanas procesa vietā viņš domā iejaukties. Ārstam ir šādas iespējas.

1. **Terapija ar pārvarēšanas programmu.**

Pie tās pieder līdz šim lietotie klīniskie terapijas veidi: specifiskā aizstājējterapija ar insulīnu, vairogdziedzera hormoniem un dzimumhormoniem, ar gremošanas fermentiem – panzinormu, specifiska stimulācija ar sirds un asinsrites, urīndzenošiem līdzekļiem, specifiska bloķēšana ar pretsāpju līdzekļiem, psihotropiskiem līdzekļiem, adrenoblokatoriem. Specifiska nomācējterapija ar glikokortikoidiem, citotoksiskiem preparātiem. Šajā gadījumā ar pretējās darbības līdzekļa (pret drudža, pretsāpju, pretklepus) palīdzību ķermeņa paša pārvarēšanas programma tiek apspiesta, apturēta. Tas būtu saprātīgi, ja to stipri ietekmē vitāla (dzīvību apdraudoša) situācija, tas ir, tad, kad paši regulēšanas mehānismi izsmelti vai nelabojami bojāti;

2. **Terapija ar regulēšanas iekārtu.**

Runa ir par ķermeņa paša regulēšanas mehānismu efektivitātes palielināšanu. Piemēram, nespecifiska stimulācija (psihoterapija), attīrīšana, atdalīšana (gavēšanas, elpošanas terapija), treniņš (kustību terapija, klimatterapija), aizsargfloras atjaunošanas terapija (laktobakterīns).

3. **Terapija ar traucējošo lielumu.** Šajā gadījumā ir divas pretējas iespējas, proti:

- Traucējoša lieluma izslēgšana (piemēram, ēdiena maiņa, atteikšanās no indīgām baudvielām, hroniska infekcijas perēkļa terapija, antibiotikas, hroniska adrenoblokatoru terapija, hroniska hipotensīva terapija u.c.).

- Traucējoša lieluma ieslēgšana (aktīva imunizācija, homeopātija) (17).

Traucējošā lieluma ieslēgšana vienmēr ir terapija, kas, pēc būtības, līdzīga slimībai, tikai maksimāli mazā dozējumā, kas, kā kairinājuma terapija, tiecas sasniegt apgrieztu efektu.

Savas domas par homeopātijas efektivitāti un darbību izteicis arī izcilais franču zinātnieks, virusologs, Pasaules AIDS pētījumu un profilakses fonda direktors Luks Montinjē, kurš 2008. gadā saņēma Nobela prēmiju par AIDS izraisošā cilvēku imūndeficīta vīrusa (HIV) atklāšanu. Intervijā žurnālam *Science* 2010. gadā viņš saka: “Es nevaru apgalvot, ka

homeopātija der visam, bet tas, par ko es šobrīd nešaubos – lieli atšķaidījumi ir pareizi. Stiprs atšķaidījums nav tas pats, kas nekas. Tās ir ūdens struktūras, kas imitē oriģinālās molekulas.” (6). Zinātnieks norāda, ka DNS radītais elektromagnētiskais starojums producē ūdenī strukturālas izmaiņas, kas saglabājas arī lielos atšķaidījumos un rezonē elektromagnētiskos signālus, ko mēs varam empīriski izmērīt.

Homeopātija (kā jau terapija ar līdzīgo), katras slimības gadījumā izmanto līdzekli, kas lielākā devā izraisītu tos pašus simptomus, ko slimnieks tajā brīdī jūt. Pēc būtības, tā darbojas līdzīgi slimībai, tā darbojas kā traucējoša lieluma ieslēgšana. Noteiktā slimniekam individuāli piemeklētā potencē homeopātiskais preparāts, kā samazināts un pilnveidots kairinājums, skaidri un stimulējoši iedarbojas uz regulēšanas iekārtu un tās pretregulēšanu. Ar to arī skaidrojama pacientam novērojamā pirmā reakcija, kad iedots pareizais līdzeklis (similia). Pēc dažām stundām tā pati atkal beidzas, kad sākusi darboties pietiekamā pārvarēšanas programma(17).

Līdz nopietnai slimības pasliktināšanai nevar nonākt, jo lietotā deva ir pat par mazu.

Tie impulsi, kas tiek doti ar līdzīgā (similia) terapiju, ir stimuli regulējošai sistēmai. Tām sekojošā izveseļošanās ir paša regulēšanas iekārtas darba rezultāts, visaptverošāks, harmoniskāks un lietderīgāks nekā kontraterapijas iedarbība. Nevēlamas blaknes un nepanesamība ir izslēgtas. Tomēr gribas uzsvērt, ka ne katram pacientam ir iespējama homeopātiska terapija. Ja pašregulēšanas spēki ir dziļi defektīvi vai sagrauti, tā ir pat bīstama. Vecums nav būtisks kritērijs. Šāda homeopātiskās terapijas veida regulēšanas iekārtas tiek regulētas un trenētas. Nākamajā saslimšanas reizē tās pilnībā būs gatavas darboties. Tāpat homeopātiskās terapijas „blakne” ir pretestības (noturības) palielināšanās. Homeopātiskā terapija sakārto cilvēka regulēšanas mehānismus, dod „atelpu”, dod iespēju kādu laiku justies, domāt un darboties kā veseram. Tālāk jāseko pacientam „mācību stundas analīzēm” – jāsaprot, kas viņa ēšana, uzvedība, domāšana un griba neatbilst viņa paša individuālai dabai, viņa paša ģenētiskai funkcionēšanas programmai. Ja nekādas izmaiņas pacients neizdara, slimīgie traucējumi atjaunojas. Tas ir vēl viens apstāklis, kāpēc homeopātija, būdama ļoti efektīva farmakoloģiska terapija, nav populāra. Daļa cilvēku grib būt veseli, tas ir, nejust slimīgos simptomus, bet negrib mainīt savu personību.

1.8. HOMEOPĀTISKO PREPARĀTU EFEKTIVITĀTES ZINĀTNISKIE PĒTĪJUMI

Latvijā uzskati par homeopātiju ir ļoti pretrunīgi, un šīs pretrunas rodas no dažādām izpratnēm par slimību un veselību, un attiecīgi par ārstēšanas principiem starp jauno un tradicionālo pieeju. Popovs un Simoņenko uzskata: „Homeopātija – tā ir doktrīna, balstīta uz skaidriem savstarpēji saskaņotiem likumiem”. To, kas nesader ar tās idejām, jāizslēdz no prakses.

Pēc Righetti (1988) un Šmidta (1996) domām, zinātniskie pētījumi vērsti uz diviem mērķiem:

1. Tālākai homeopātijas attīstībai (tā saucamie „rezultatīvie pētījumi”). Piemēram, homeopātisko preparātu pētījumi, atsevišķu gadījumu dokumentēšana ārstniecisko vielu, ražošanas standartizācija, homeopātisko preparātu kvalitātes un stabilitātes pētījumi.

2. Homeopātijas zinātniskai atzīšanai (tā saucamie „attaisnojošie pētījumi”). Piemēram, fundamentālie pētījumi, vērsti uz augstu frekvenču iedarbības mehānismu pētīšanu, homeopātisku ārstniecisku preparātu efektivitātes klīniskie pētījumi utt.

Fundamentālie pētījumi arī var būt sadalīti divos galvenos virzienos:

1. Līdzības principa eksistēšanas pierādīšanai.
2. Augstpotenču vielu pierādīšanai bioloģiskajās sistēmās (17,18).

Otrajam jautājumam veltīti ļoti daudzi izmeklējumi, pierādoši homeopātijas preparātu iedarbību, dažādos in vivo un in vitro modeļos, ka arī fiziskas sistēmas. Ap 90 universitāšu un Eiropas institūtu zinātnieki ir augstpotenču vielu efektu Starptautiskas pētīšanas grupas biedri (GIRI- Groupe International de Recherche sur l'Infinitésimal).

Galū galā daudzi zinātnieki tiecas augstpotenču vielas raksturot fiziskā līmenī un izmantot sarežģītas ierīces (piemēram, kodolmagnētu rezonansi), lai noskaidrotu informāciju, kas ir šķīdumā atšķaidīšanas rezultātā.

Tas uzskatāmi liecina par to, ka homeopātisko preparātu darbība var tikt parādīta funkcionālās izmeklēšanās, kuras lieto tradicionālā medicīnā, un tāda veidā jau ir notikusi homeopātijas integrēšanās medicīnā bioķīmisko datu līmenī(17,18).

Kas attiecas uz homeopātisko preparātu noskaidrošanu klīnisko pētījumu, tad vieni no tādiem tika publicēti vācu žurnālā, kurš no 2001. gada tiek publicēts arī latviešu valodā.

1.8.1. GRIPAS UN GRIPAI LĪDZĪGU INFEKCIJU ĀRSTĒŠANA AR GRIPP-HEEL HOMEOPATISKU LĪDZEKLI

Gripa, gripai līdzīgas infekcijas un ar drudzi norisošas infekcijas ir visbiežākās slimības, ar kurām ārsta praksē nākas saskarties rudens un ziemas mēnešos. Tā kā gripai līdzīgu infekciju primārais cēlonis ir vīrusu infekcija, bieži vien tiek uzsākta simptomātiska medikamentoza terapija. Tomēr ar imūnstimulējošu medikamentu palīdzību ir iespējams iedarboties uz slimības procesu arī kauzāli.

Statistikas dati liecina, ka pieaugušos cilvēkus 2-4 reizes gadā skar saaukstēšanās slimības. Bērniem to biežums ir divreiz lielāks. Kaut gan gripai līdzīga infekcijas pēc 5-10 dienām parasti pāriet arī bez ārstēšanas, tās simptomi – galvassāpes, nogurums, miega traucējumi, svīšana, klepus. Tādēļ medikamentozās terapijas mērķis ir saīsināt slimības ilgumu, samazināt simptomus un novērst komplikācijas.

Šādos gadījumos var izmantot homeopātiskus līdzekļus un fitopreparātus, kuru efektivitāte ir pierādīta vairākos pētījumos.

Iepriekš minēto indikāciju – gripas un gripai līdzīgu infekciju gadījumā jau vairākus gadu desmitus tiek lietots homeopātiskais līdzeklis Gripp-Heel(18).

Pierādīta Gripp-Heel efektivitāte.

Šī terapijas novērojuma ietvaros darbojās 85 ārsti, kuri ārstēja pavisam 454 pacientus, no kuriem 38% bija sievietes un 62% virieši, vecumā no 12 līdz 60 gadiem. Galvenās Gripp-Heel lietošanas indikācijas bija: gripai līdzīga infekcija, gripa un organisma aizsargspēju paaugstināšana citu, ar drudzi norisošu infekcijas slimību gadījumā

Terapijas rezultāti

Kā terapijas efektivitātes novērtēšanas kritērijs, tika noteikts simptomu pirmās uzlabošanās brīdis. Attiecībā uz visu pacientu populāciju, 57% pacientiem uzlabošanās iestājās jau pēc 1-3 dienu ilgas terapijas. Gripp-Heel panesamība vairāk nekā 99% gadījumu tika novērtēta kā „lieliska” vai „laba”. Vairāk nekā 90% gadījumu gan ārsti, gan pacienti novērtēja terapijas efektivitāti novērtē kā „ļoti labu” vai „labu”.

Gripp-Heel pateicoties savam sastāvkomponentiem, tādiem kā, *aconitum*, kuru izmanto, lai ārstētu akūtas iekaisuma slimības(19,20), arī homeopātijā tiek pierādīta *bryonia* labvēlīga iedarbība uz mūsu organismu situācijās, kad vajag novērst akūtu un hronisku reimatismu(19,21). *Eupatorium perfoliatum*, kurš arī atrodas medikamenta sastāvā ārstē gripas un gripas līdzīgas slimības ar drudzi(19,22). *Lachesis* sastāvdaļās izmanto, lai ārstētu infekcijas, neiralģiju, sirds un asinsrites slimības(19,23). Ar *phosphorus* ārstē elpošanas orgānu un gremošanas orgānu infekcijas(19,24).

Tas pierāda, kā homeopātiskais līdzeklis Gripp-Heel ātri samazina klīniskos simptomus un ir izmantojams kā efektīvs, labi panesams līdzeklis gripas un gripai līdzīgu infekciju gadījumā, kā arī organisma aizsargspēju stimulēšanai(18).

1.8.2. NERVOHEEL N PREPARĀTA TERAPEITISKĀS IZMANTOŠANAS IESPĒJAS SOMATISKIEM PACIENTIEM AR TRAUKSMES STĀVOKĻIEM

Trauksmes stāvokļi mūsdienās ir viens no biežāk izplatītākajiem traucējumiem. Tā ir reakcija ne vien uz psihiskām, bet arī uz somatiskām slimībām. Trauksmes stāvokļi ir kļuvuši par vienu no izplatītākajām un universālākajām reakcijām uz dažādas etioloģijas slimībām.

Mūsu valstī vēl arvien ir vērojams pieaugošs psihisko slimību skaits dažādu sociālo, ekonomisko un politisko iemeslu dēļ.

Šis pieaugums, pirmkārt, notiek uz psihiskā robežstāvokļa, uz trauksmaino, trauksmaini depresīvo un trauksmaini fobisko stāvokļu palielināšanās rēķina. Savukārt, dažāda veida somatisko patoloģiju arī visos gadījumos pavada, galvenokārt, trauksmaina rakstura neirotikas izmaiņas. Trauksmes stāvokļi somatiskajās klīnikās bieži tiek formulēti, kā pacienta reakcija uz viņa somatisko slimību.

Par īsto psihisko traucējumu izplatības iemeslu ir grūti spriest, tomēr to biežums ir pietiekami augsts, un populācijā tas svārstās no 15% - 50%, bet medicīniskajā praksē kopumā no 30% - 57%(27,26).

Savukārt, adekvāta robežstāvokļu (konkrēti – trauksmes stāvokļu) ārstēšana ir apgrūtināta vai stipri ierobežota, sakarā ar ordinējamo medikamentu benzodiazepīnu grupas

anksiolītisko līdzekļu, antidepresantu, tai skaitā triciklisko, un neiroleptisko līdzekļu izteiktajām blakus- parādībām (kardiotoksicitāte, ortostatiskie un dizūriskie traucējumi, hepatotoksicitāte un virkne citu traucējumu). Nevar neņemt vērā arī biežos negatīvos somatotropos psihofarmakoterapijas efektus, kā arī šo medikamentu iespējamo mijiedarbību ar somatotropajiem preparātiem.

Tieši šī iemesla dēļ alternatīvie, pārsvarā homeopātiskie preparāti kļūst arvien populārāki visā pasaulē, kā saudzīgāks terapijas veids.

Dažādu valstu pētījumu dati liecina, ka homeopātisko preparātu, lietotāji lielākoties, ir cilvēki ar augstu izglītības līmeni, galvenokārt sievietes vecumā no 35 līdz 50 gadiem, kurām ir veselīgs un aktīvs dzīvesveids. Pēc lielākās pētnieku daļas domām, vēl viens vadošais faktors, kas sekmē alternatīvās medicīnas izvēli, ir veģetatīvās nervu sistēmas paaugstinātā uzbudināmība, biežās psiholoģiskās un psihiatriskās problēmas, pastāvīga tiekšanās pēc veselīga dzīvesveida un skeptiskā attieksme pret klasiskās medicīnas iespējām(25,26).

Preparāta *Nervoheel N* efektivitātes un panesības izpētei, 1999. gadā tika veikts pētījums hroniskiem somatiskiem pacientiem ar augstu trauksmes līmeni.

Interese par preparātu *Nervoheel N* ir saistīta ar tā neiro un psihotropās darbības daudzkomponentu kompleksu, kurš, kā raksturīgs homeopātiskiem preparātiem, ir drošs un labu panesams, kas ir noteicošais faktors hronisko somatisko pacientu ārstēšanā. Pētījums tika veikts psihisko robežstāvokļu kabinetā vienā no vadošajām vispārējās medicīnas poliklīnikām Maskavā. Pētījumā tika iekļauti 30 cilvēki: 26 sievietes un 4 vīrieši, vecumā no 18 līdz 65 gadiem(25).

Terapijas rezultāti

Vispārīgie klīniskie terapijas rezultāti bija pozitīvi, pateicoties preparātu komponentiem *Nervoheel N* visa 4 nedēļu kursa laikā neizraisīja nekādas nevēlamas blakusparādības vai alerģiskās reakcijas, pat lietojot to 30 mg deva. Netika novērota nevēlama mijiedarbība ar bāzes terapijas preparātiem – hipotensīvajiem, asinsvadu līdzekļiem, beta-adrenoblokatoriem, antihistamīna, pretiekaisuma un citiem medikamentiem. Viens no preparāta komponentiem- *acidum phosphoricum*, veicina pareizu elpošanas un gremošanas sistēmas darbību(19,24.),kā arī *sepia officinalis*, kuru ekstrakts novērš galvassāpes,tāpēc pacientiem uzlabojas garastāvoklis, viņi kļuva mierīgāki(19,28). *Ignatia* komponentu esamībā preparātā sastāvā novērsa histēriju,emocionālu nestabilitāti(19,29). *Kalium bromatum* esamība novērsa

neirozes, histerijas un bezmiegu, tapēc pacientiem izzūda mokošās nemiera(19,30). *Zincum isovalerianicum* noņem saspringuma, uzbudināmības un baiļu sajūtas(19,31).

Īpaši jāatzīmē Nervoheel N kursa ietekme uz miega traucējumiem: miegs kļuva, ilgstošāks, paaugstinājās vispārēja psihiskā aktivitāte un dzīves kvalitāte kopumā.

SECINĀJUMI

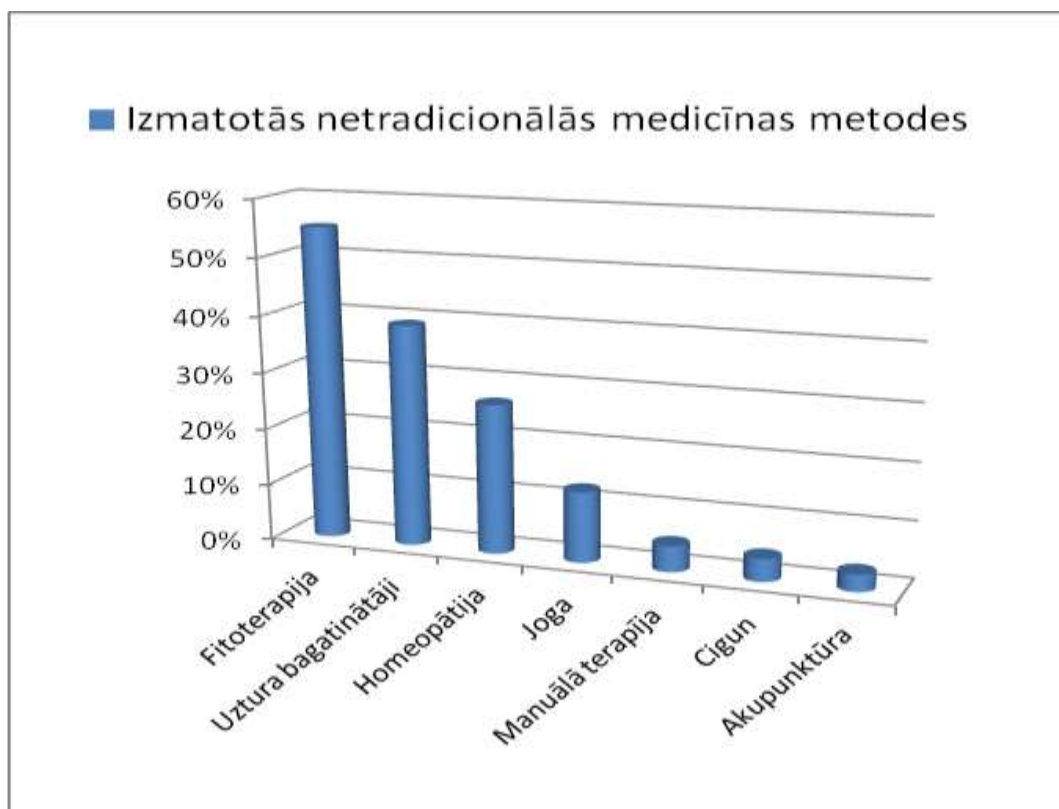
1. Homeopātija ārstē slimnieku, nevis slimību.
2. Homeopātija ir regulējošā terapija, kas stimulē organisma pašregulāciju.
3. Pēc klīnisko pētījumu datiem, ārstēšanos ar homeopātiskiem preparātiem ir pieņemts uzskatīts par efektīvu.
4. Homeopātija ir viena no alternatīvās medicīnas nozarēm.

2. MATERIĀLI UN METODES

2.1. PRAKTISKĀ PĒTĪJUMA METODOLOĢIJA, ORGANIZĀCIJA UN BĀZE

Homeopātija ir oficiāli atzīta vairākas ES valstīs. Oficiālā medicīna citās ES valstīs tikai pacieš vai ignorē to. Neskatoties uz to, pēdējo 10 gadu laikā interese par homeopātiju strauji pieaug gan pacientu, gan ārstu vidū. Ārsti pārvar savus aizspriedumus, lai uzzinātu, kas ir homeopātija un kādas ir tās iespējas. Pašreiz 5000 ES ārstu ir Nacionālās ārstu homeopātu asociācijas biedri.

Kā netradicionālā ārstēšanas metode, homeopātija Latvijā aizņem vienu no pirmajām vietām (32) (2. attēls).

2. attēls. Izmantotās netradicionālās medicīnas metodes.

Praktiskā pētījuma mērķis un uzdevums

Praktiskā pētījuma mērķis ir noskaidrot Latvijas Universitātes studentu un farmaceitu attieksmi pret homeopātiskām zālēm, kā arī noskaidrot, kādus homeopātiskus preparātus izmanto akūtas saslimšanas gadījumā.

Pētījuma instruments – aptaujas anketa

Par pētījuma instrumentu tika izvēlēta aptaujas anketa. Anketa ir anonīma, tās rezultāti tiks izmantoti kopsavilkuma veidā un netiks publicēti ne vienā izdevniecībā. Anketas sastādīšanā bija izmantota viegli saprotama valoda, maksimāli īsā un konkrētā. Respondentiem tika uzdoti 7 jautājumi. Anketā ir iekļauti no diviem līdz sešiem atbildes variantiem, kas atvieglo aptaujā iegūto datu analīzi un respondentu atbildes izvēli. Atbildot uz jautājumiem, respondentiem ir jāapvēl ar aplīti pie piedāvātā varianta- punktā, kurš visvairāk atbilst viņu viedoklim. Tika paredzēts aptaujāt aptuveni 120 respondentu, kuru vidū 87 ir aptaujātas sievietes un 33 – vīrieši, vecumā no 22 līdz 55 gadiem.

Tieši izmantojot anketēšanas metodi bija iespējams gūt atbildes uz interesējošajiem un iepriekš sagatavotiem jautājumiem, kas ļāva tālāk veikt nepieciešamo datu analīzi. Datu analīzē bija izmantotas visas anketas. Dati tika apstrādāti ar Microsoft Office Excel 2003 datorprogrammu. Aptauju veica tikai darba autore.

Praktiskā pētījuma metodes

Praktiskā pētījuma metodes ir informācijas savākšana izmantojot aptaujas anketas.

Pētījums notika 3 posmos:

1. Pētījuma galvenā jautājuma uzdošana;
2. Aptaujā izmantojot speciāli izstrādātās anketas;
3. Iegūto datu analizēšana, pētījuma galvenā jautājuma pierādīšana, secinājumu izstrādāšana.

Aptaujas veikšanas laiks: no 1. februārī 2013. gada līdz 1. martām 2013.gada.

Aptaujas mērķauditorija: Latvijas Universitātes studenti un aptiekas klienti

Praktiskā pētījuma respondentu raksturojums

120 respondentiem – tika piedāvāts aizpildīt anketu, pirms tam izskaidrojot pētījuma mērķi un uzdevumus. Respondentu vidū bija abu dzimumu un dažāda vecuma cilvēki, respektīvi 87 sievietes un 33 vīrieši, vecumā no 22 līdz 55 gadiem.

2.2. VIEDOKĻU APKOPOJUMS PAR HOMEOPĀTISKIEM PREPARĀTIEM

1. Vai jūs atbalstat ārstēšanu ar homeopātiskām zālēm?

Pēc anketēšanas rezultātiem, par homeopātisko ārstēšanas metodi bija 32,5% sieviešu un 7,5% vīriešu, katram no tiem ir pareizs dzīvesveids. Klasiskās medicīnas piekritēji aptaujāto vidū sastādīja 40% sieviešu un 20% vīriešu (skat. diagrammu Nr. 1)

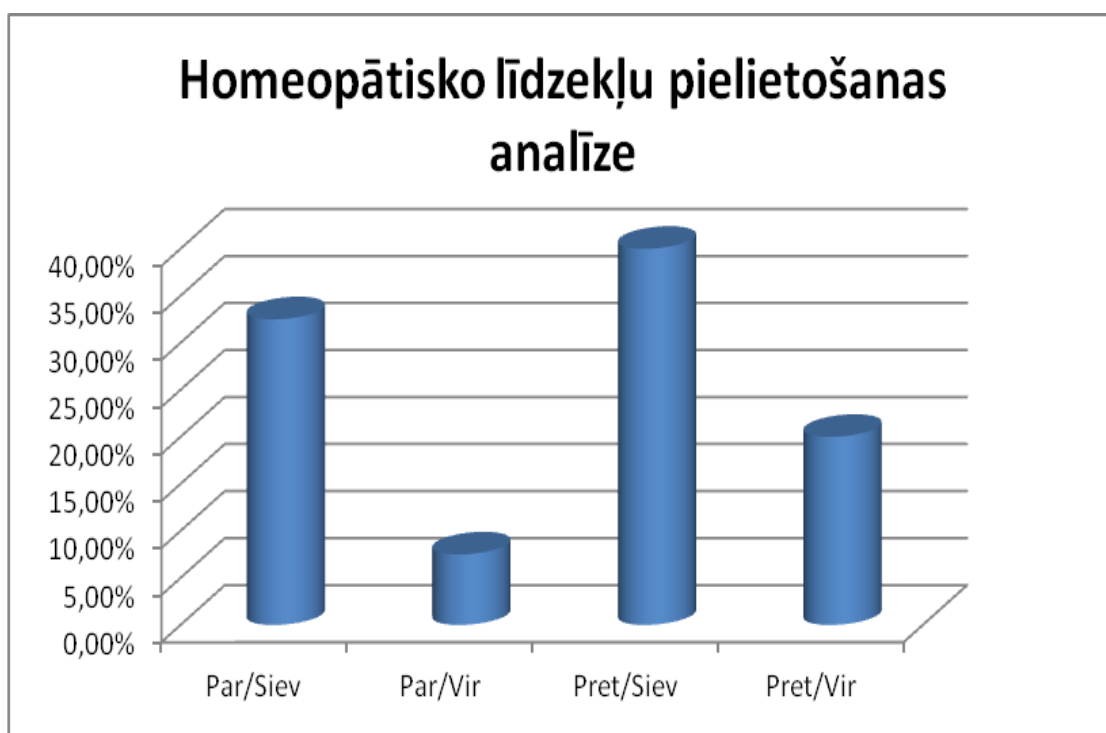

Diagramma Nr. 1 Homeopātiskā ārstēšanas metode.

2. Vai, pēc jūsu domām, homeopātiju var pieskaitīt pie pirmās izvēles ārstēšanas metodes?

Pēc anketas datiem, homeopātiju piekrita pieskaitīt pie pirmās izvēles ārstēšanas 29% sieviešu un 5% vīriešu. Šo ārstēšanās terapiju neatzina 41% sieviešu un 25% vīriešu. (skat. 2. diagrammu)

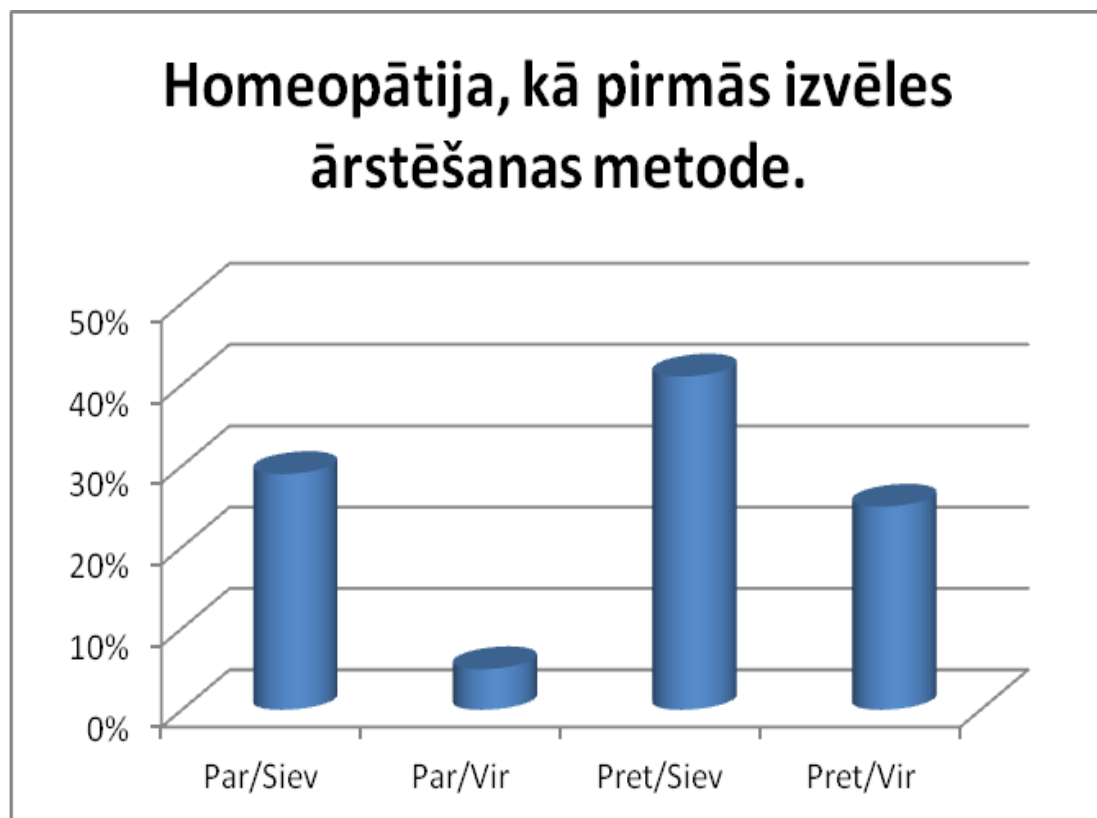

Diagramma Nr. 2 Homeopātija, kā pirmās izvēles ārstēšanas metode.

3. Vai jūs esat lietojis/usi homeopātiskos preparātus?

Katrs aptaujātais zināja par homeopātiju, kā par medicīnas novirzienu, taču, diemžēl, ne katrs izmanto homeopātiskos preparātus.

Vairākums pozitīvi atbildējušo bija sievietes, kuru procentuālais skaits sastādīja 41%, un vīrieši, kuru bija 25%; atbildējušo „nē” sieviešu vidū bija 29%, bet vīriešu – 5% (skat. diagrammu Nr. 3)

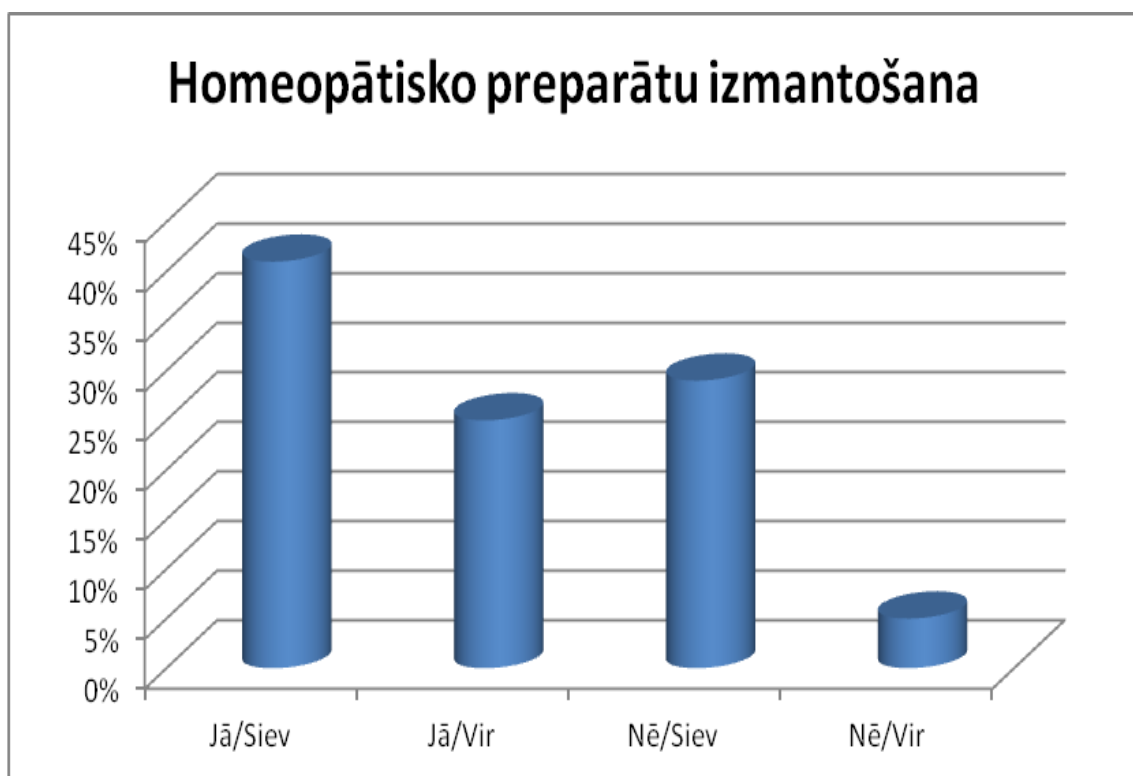

Diagramma Nr. 3 Homeopātisko preparātu izmantošana.

4. Kādos gadījumos jūs izvēlaties ārstēšanu ar homeopātiskām zālēm?

Nākamajos jautājumos darba autore ņēma vērā tikai tās anketējamo atbildes, kuras bija pozitīvas, attiecībā uz diviem pirmajiem jautājumiem.

Šajā jautājumā viedokļi dalījās. Par visbiežāk sastopamām slimībām kļuva gripa un saaukstēšanās slimības – 62,5%, lor orgānu slimības – 25%, kā arī nervu slimības un depresīvs stāvoklis – 12,5%. (skat. diagrammu Nr. 4)

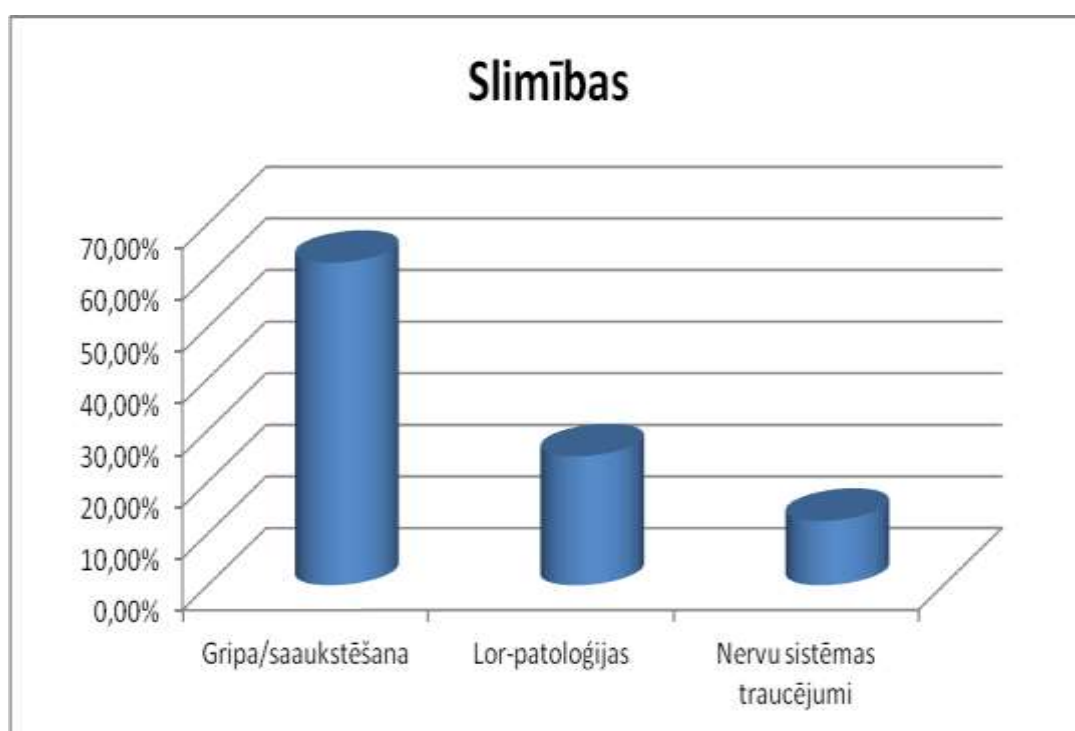

Diagramma Nr.4 Slimības.

5. Kādus preparātus lietosiet akūtas saslimšanas gadījumā?

Uz doto jautājumu anketējamie atbildēja sekojoši: Angin-Heel(87%), Gripp-Heel(72%), Nervoheel N(66%) (skat. diagrammu Nr. 6)

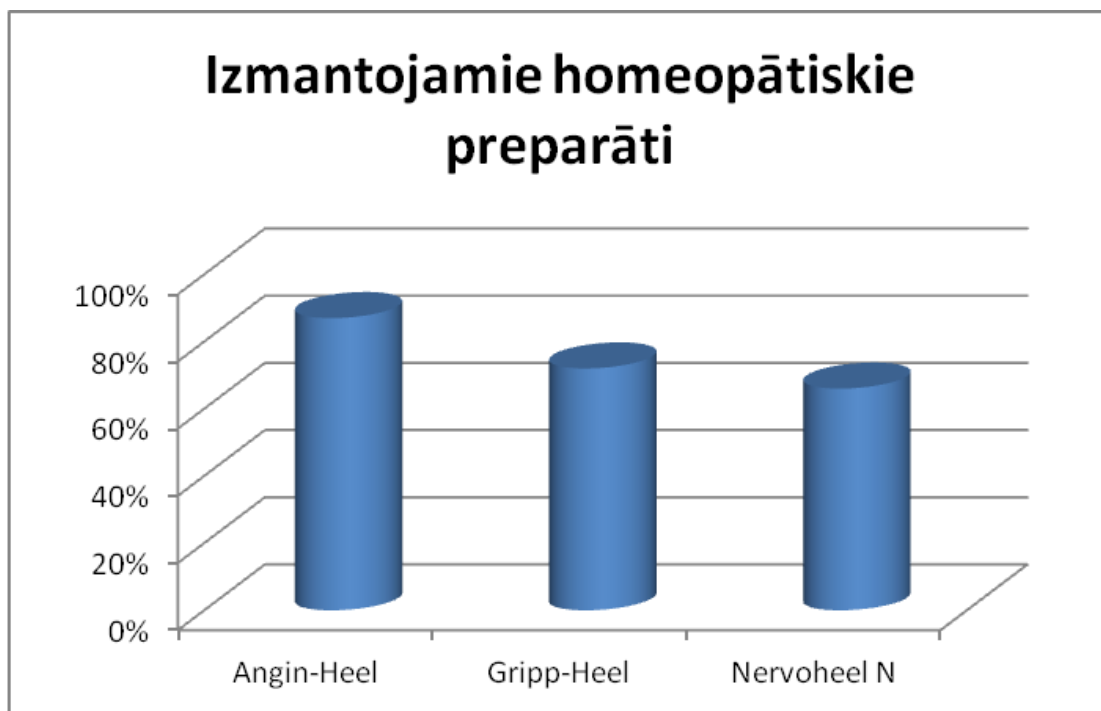

Diagramma Nr. 6 Izmantojamie homeopātiskie preparāti

6. Cik ilgi jūs izmantojat homeopātisko ārstēšanas metodi?

Neraugoties uz to, ka homeopātija ir netradicionāla ārstēšanas metode, jau sen ir pieprasīta gan ārstu, gan pacientu vidū, anketēšanas dati parādīja salīdzinoši nelielu laiku no 4 līdz 7 gadiem (skat. tabulu Nr. 5).

Tabula Nr. 5 Homeopātisko līdzekļu izmantošanas ilgums

7. Vai jūs lietojat homeopātiskos preparātus kopā ar citiem medikamentiem?

Uz jautājumu par homeopātisko preparātu lietošanu kopā ar citiem, nehomeopātiskiem, visi aptaujātie atbildēja pozitīvi, sirds un asinsvadu slimību, osteoporozes un citu dēļ. (skat.pielikumu Nr.2).

DISKUSIJA

Homeopātija – viena atminamiem medicīnas novirzieniem, kura nevar atstāt vienaldzīgu nevienu cilvēku, vieni noliegs tās iedarbību, citi, otrādi, pieturēsies un uzticēsies šai ārstēšanas metodei.

Medicīnas vēsturē nav cita līdzīga vesela novirziena rašanās piemēra, kas ir atšķirīgs no citiem, kuri bija agrāk, bez arī ir tieši pretējs, savu daudzo komponentu ziņā, tam, ko medicīnas pasaule augsti cienīja visā savā iepriekšējā vēsturē.

Anketēšanas laikā bija noteikts cilvēku skaits, kas neatbalstīja homeopātiju, kā klīniskās medicīnas nozari, bet kuri pieņēma tās iedarbību kā „placebo” efektu. Taču bija arī savākti dati no cilvēkiem, kuri izmanto homeopātiju ikdienas dzīvē.

Kompleksie homeopātiskie preparāti stabili ieņēma savu vietu farmaceitu arsenālā, bez tam, pieaug iedzīvotāju pieprasījums uz izmantojamiem kompleksās homeopātijas preparātiem, pašārstēšanās nolūkā. Pirmkārt, šis process ir saistīts ar homeopātisko ārstniecības līdzekļu klīniskās efektivitātes pierādījumiem, kā arī ar datiem par farmakoterapijas izdevumu un šo līdzekļu efektivitātes pozitīvu samēru.

Visus preparātus aptaujātie izmanto samērā ne ilgu laika posmu, gripas, saaukstēšanās slimību, lor patoloģiju un nervu slimību ārstēšanā.

Salīdzinot visas saņemtās atbildes, darba autore nonāca pie sekojoša secinājuma, ka neraugoties uz to, ka lielāka daļa aptaujāto deva priekšroku tradicionālai medicīnai, homeopātija ir joprojām pieprasīta ārstu, farmaceitu un pacientu vidū.

SECINĀJUMI

1. Nav vienota viedokļa par ārstēšanos ar homeopātiskiem preparātiem.
2. Homeopātiskā ārstēšanās metode rada uzticību anketējamo vidū.
3. Par visbiežākajām saslimstībām ir atzītas: gripa un saaukstēšanās slimības, lor patoloģijas un nervu slimības.
4. Lielākā daļa aptaujāto izmanto homeopātiskos preparātus ikdienas dzīvē.
5. Ārstēšanos ar homeopātiskiem preparātiem nereti savieno ar tradicionālās medicīnas medikamentiem.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. Wikipedia, the free encyclopedia. Homeopathy.[tiešsaite]-[atsauce 15.04.2013].
Pieejams: <http://en.wikipedia.org/wiki/Homeopathy>
2. British Homeopathic Association. What does homeopathic treatment involve?.[tiešsaite]-[atsauce10.04.2013].Pieejams: http://www.britishhomeopathic.org/about_homeopathy/What_does_treatment_involve.html
3. British Homeopathic Association. Is homeopathy safe?.[tiešsaite]-[atsauce 10.04.2013].Pieejams: http://www.britishhomeopathic.org/about_homeopathy/Is_it_safe.html
4. British Homeopathic Association. The history of homeopathy.[tiešsaite]-[atsauce 10.04.2013].Pieejams: http://www.britishhomeopathic.org/about_homeopathy/The_history_of_homeopathy.html
5. Елисеев, Ю. История развития гомеопатии. No: *Гомеопатия. Полный справочник*. М.: Эксмо 2007, 16.-18. lpp.
6. Vecvagare, Inguna. Homeopātija 5.raksts sērijā „Netradicionālās medicīnas virzieni”. *Doctus*. 2007, №6, 44.-45. lpp.
7. Коток, А. *Органон врачебного искусства. 4-е, 5-е, 6-е издания*. [tiešsaite]-[atsauce 28.04.2013]. Pieejams : <http://1796kotok.com/homeopathy/works/organons.htm>
8. Высочанский, А., Высочанская, О. *Organon of medicine by Samuel Hahneman. Sestais*, papildinātais izdevums. М.: Атлас, 1992, 384. Lpp
9. Inderts, I., Hansa Heinriha Rekvēga 100. Dzimšanas diena. *Bioloģiskā medicīna*. 2005, №2, 3.-6.lpp.
10. Александр Дмитриевич Рылов. Гомотоксикология: учение Г.Г.Рекевега о зашлаковости организма как основы болезней. [tiešsaite]-[atsauce 28.02.2013].
Pieejams: <http://rylov.ru/gomotoksikoz>
11. Елисеев, Ю. Закон подобия. No: *Гомеопатия. Полный справочник*. М.: Эксмо 2007, 25.-35. lpp

12. Свейн, Джереми. *Гомеопатический метод. И его место в клинической практике и медицинских исследованиях.*
13. Koch.V.Grundlagen der Homeopathie. Основы гомеопатии. Биологическая медицина. 2011, №2, 14.-18.lpp.
14. Елисеев, Ю. Способы приготовления и разведения гомеопатических средств. No: *Гомеопатия. Полный справочник.* М.: Эксмо 2007, 51.-56. lpp.
15. Demidova, J. Homeopātisko ārstniecības līdzekļu iedarbība-iedomas vai realitāte?. *Materia Medica.* 1998, №4, 5.-7.lpp.
16. Попова А.В., Симоненко Г.Г. Проблема научных исследований в гомеопатии. Вестник Гомеопатической медицины. 1996, №1, 6.-17.lpp.
17. Московская Международная гомеопатическая конференция. Развитие гомеопатического метода в современной медицине. Тез. Докл. М.: 1996, 14.-17.lpp.
18. Veizers, M., Gotwards, B. Gripas un gripai līdzīgu infekciju ārstēšana ar homeopātisku līdzekli. *Bioloģiskā medicīna.* 2004 №2, 27.-29. lpp.
19. Елисеев, Ю. Характеристика основных гомеопатических препаратов. No: *Гомеопатия. Полный справочник.* М.: Эксмо 2007, 88.-434. lpp.
20. William Boericke. Aconitum Napellus. [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/a/acon.htm>
21. William Boericke. Bryonia Alba. [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/b/bry.htm>
22. William Boericke. Eupatorium perfoliatum . [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/e/eup-per.htm>
23. William Boericke. Lachesis. [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/l/lach.htm>
24. William Boericke. Phosphoricum acidum. [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/p/ph-ac.htm>

25. Crawford R. Healthisms and the medicalization of everyday life. *Int J Health Serv* 1987,10:365-7.
26. Furnham F, Smith C. Choosing alternative medicine: a comparison of the beliefs of patients visiting a general practitioner and homeopath. *Social Sci Med* 1998,26:685-9
27. Milopolskaja, I. Nervoheel N terapeitiskās izmantošanas iespējas somatiskiem pacientiem ar trauksmes stāvokļiem. *Bioloģiska medicīna*. 2004, №1, 35.-38. lpp
28. William Boericke. *Sepia officinalis*. [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/s/sep.htm>
29. William Boericke. *Ignatia*. [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/i/ign.htm>
30. William Boericke. *Kalium bromatum*. [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/k/kali-br.htm>
31. William Boericke. *Zincum isovelerianicum*. [tiešsaite]-[atsauce 10.03.2013]. Pieejams: <http://homeoint.org/books/boericmm/z/zinc-val.htm>
32. Ričika, Diāna., Zone, Ilze., Grīniņa, Iveta. Sadarbojas, ignorē vai konkurē. *Doctus*. 2007, №4, 44.-47. lpp.

PIELIKUMS

HOMEOPĀTIJAS LOMA MEDICĪNĀ UN CILVĒKA DZĪVĒ

Aptaujas anketa

Dzimums

Vecums

1. Vai jūs atbalstat ārstēšanu ar homeopātiskām zālēm?

- Jā
- Nē

2. Vai, pēc jūsu domām, homeopātiju var pieskaitīt pie pirmās izvēles ārstēšanas metodes?

- Jā
- Nē

3. Vai jūs esat lietojis/usi homeopātiskos preparātus?

- Jā
- Nē

4. Kādos gadījumos jūs izvēlaties ārstēšanu ar homeopātiskām zālēm?

- Gripa un saaukstēšana
- Lor orgānu slimības
- Nervu slimības un depresīvs stāvoklis
- Sporta traumas
- Cits variants

5. Kādus preparātus lietosiet akūtas saslimšanas gadījumā?

- Umckalor
- Influcid
- Gripp-Heel
- Angin-Heel
- Nervoheel N
- Engystol

6. Cik ilgi jūs izmantojat homeopātisko ārstēšanas metodi?

< 1gads	<2gadi	<3gadi	<4gadi	<5gadi	<6gadi	<7gadi	<8gadi	<9gadi
---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

7. Vai jūs lietojat homeopātiskos preparātus kopā ar citiem medikamentiem?

- Jā
- Nē